

wał różnorodne możliwości przedstawiania na mapach danych zgromadzonych w Palinologicznej Bazie Danych, przy wykorzystaniu komputerowego programu PCW (przestrzenno-czasowa wizualizacja). Następne referaty dotyczyły: oddziaływania biotycznych i abiotycznych czynników na proces formowania się tafocenozy karpologicznej (W. Cabaj, S. Pelc), badań nad zawartością pyłku roślin w aeroplanktonie poza okresem zwartego występowania (K. Szczepanek) oraz badań z zakresu dendrochronologii (A. Zieliński).

W czasie sesji posterowej zostało zaprezentowanych 5 posterów poruszających problematykę związaną z badaniami palinologicznymi („Arktyczno-trzeciorzędowa palinoflora w neogenie Europy Centralnej”, E. Planderowa, I. Grabowska, A. Kohlman-Adamska, H. Ważyńska, B. Słodkowska, M. Ziemińska-Tworzydło; „Zbiorowiska roślinne i palinofacje w dolnomioceniskich osadach dolnego pokładu węgla w kopalni Turów”, M. Ziemińska-Tworzydło; „Morfologia ziaren pyłku krajowych gatunków z rodziny *Caprifoliaceae*”, I. Maciejewska); badaniami karpologicznymi („Studia biometryczne nad karpologią współczesnych i kopalnych gatunków rodzaju *Liquidambar* L.”, J. Hanz) oraz ochroną stanowisk paleontologicznych („Flory kopalne *in situ* w systemie ochrony stanowisk miocenu Karpat i zapadliska przedkarpackiego”, M. Goner).

W śróde, po południu, odbyło się równoległe sympozjum „Człowiek i roślinność holocenu” zorganizowane przez dr hab. M. Latałową oraz spotkanie dyskusyjne poświęcone propozycjom zmian w zakresie nomenklatury taksonów kopalnych. W spotkaniu, które poprowadziła doc. M. Reymanówna, wzięli udział m.in.: prof. H.-J. Schweitzer, prof. L. Stuchlik, prof. E. Turnau, doc. E. Zastawniak, dr M. Ziemińska-Tworzydło. Po gorącej dyskusji postanowiono zgłosić do Komisji Nomenklatury Botanicznej przy Kongresie Botanicznym następujące wnioski:

– przy opisach nowych taksonów kopalnych stosować, o ile to możliwe, nazwy botaniczne wraz z dołączoną końcówką organową

– wprowadzić dla rodzaju pojęcie gatunku typowego.

W czasie trwania Zjazdu członkowie sekcji paleobotanicznej wzięli ponadto udział w licznych i różnorodnych imprezach towarzyszących oraz konferencjach terenowych. 50 Zjazd PTB był największym w dziejach tego Towarzystwa zjazdem botaników, uczestniczyło w nim ok. 800 osób, w tym kilkunastu gości zagranicznych. Stworzyło to możliwość licznych spotkań i dyskusji poza programem.

Na zakończenie należy podkreślić wspaniałą or-

ganizację sesji, dzięki czemu wszystko przebiegało zgodnie z planem, oraz ogromną gościnność gospodarzy, którzy starali się zapewnić miłą i serdeczną atmosferę w trakcie obrad.

Katarzyna KRAJEWSKA

ZEBRANIE SEKCJI HISTORII BOTANIKI PTB (KRAKÓW, POLSKA, 11 STYCZNIA 1996)

Meeting of the Section of History of Botany of the
Polish Botanical Society (Kraków, Poland,
11 January 1996)

W dniu 11 stycznia 1996 roku w sali konferencyjnej Instytutów Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Akademii Nauk odbyło się zebranie Sekcji Historii Botaniki PTB połączone z posiedzeniem Oddziału Krakowskiego PTB. Referat pt.: „The role of botanic garden of Leiden in the development of botany at the time of Renaissance” wygłosił dr Jan de Koning – dyrektor Ogrodu Botanicznego w Lejdzie (Holandia). Prelegent przebywał w Krakowie na zaproszenie dr hab. Alicji Zemanek – przewodniczącej Sekcji Historii Botaniki PTB; ona również w słowie wstępnym zaprezentowała sylwetkę naukową dr J. de Koninga, jego dokonania w botanice tropikalnej, zwłaszcza afrykańskiej (najnowsze książki z tej dziedziny), a także jego prace na polu historii botaniki. W swym referacie prelegent nie ograniczył się tylko do roli Ogrodu Botanicznego w Lejdzie w rozwoju botaniki w czasach renesansu, lecz również omówił jego obecną działalność.

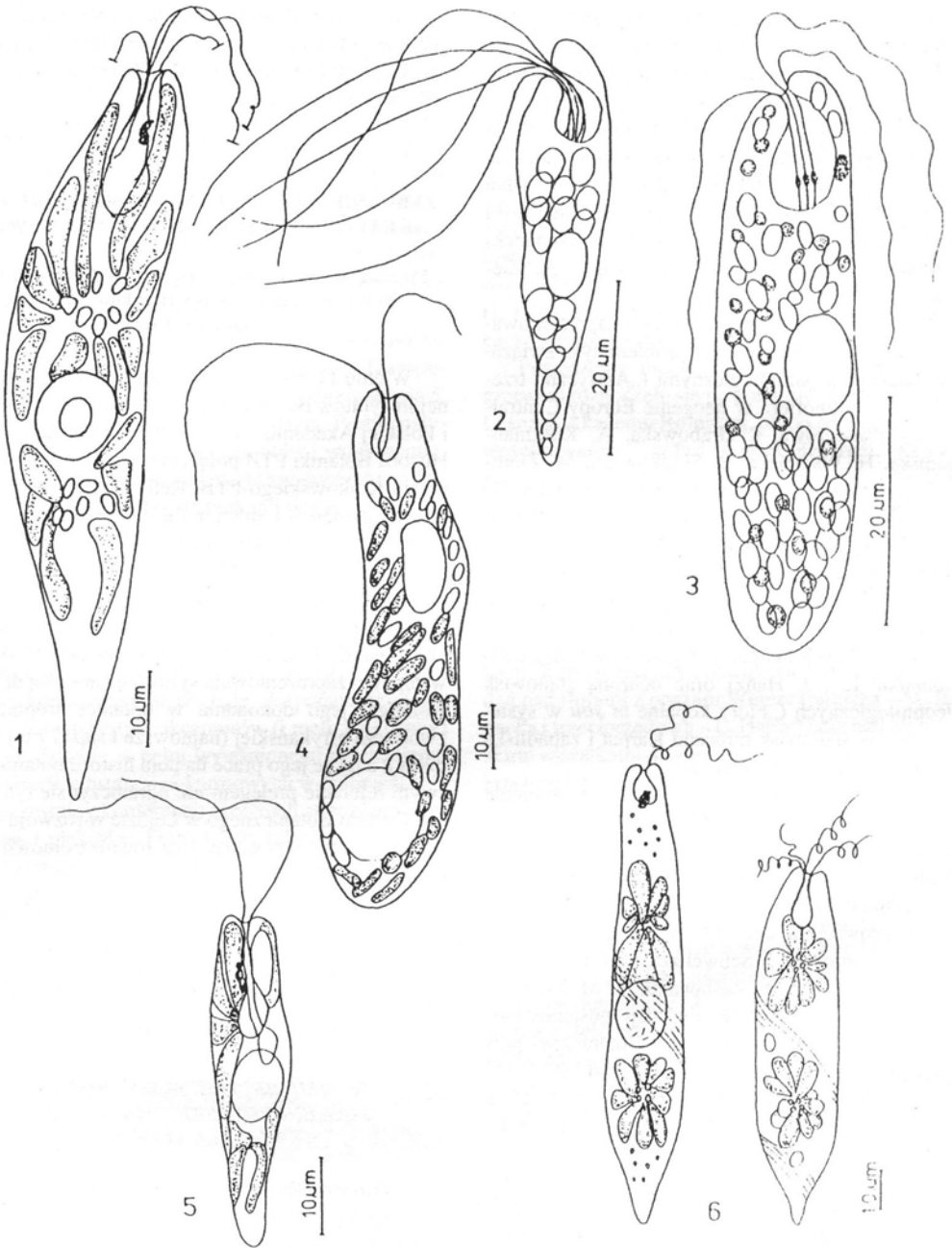
Piotr KÖHLER

VARIA

TETREUTREPTIA, NOWY RODZAJ EUGLENOPHYCEAE ZNALEZIONY W ATLANTYKU

Tetreutreptia, new genus of *Euglenophyceae*
found in Atlantic

Eugleniny, zwłaszcza wód słonych i sławnych, są nadal słabo poznane. Kryją jeszcze wiele ciekawych niespodzianek taksonomicznych, o czym świadczy fakt opisanego niedawno nowego rodzaju i gatunku *Tetreutreptia pomquetensis* [3]. Został on znaleziony już w 1990 roku i dopiero szczegółowe badania cytologiczne i studia nad ultrastrukturą aparatu

Ryc. 1-6. 1 – *Tetreutreptia pomquetensis* (rys. wykonany wg fotografii Mc Lachlana i innych); 2 – *Hegneria leptodactyli* (wg Leedalea); 3 – *Euglenamorpha hegnerii* (wg Leedalea); 4 – *Eutreptia perty* (rys. wykonany wg fotografii Davson i Walne); 5 – *Eutreptiella eupharygnea* (wg Walne i innych); 6 – *Eutreptiella braarudii* (wg Thronsdona).

Figs. 1-6. 1 – *Tetreutreptia pomquetensis* (drawing made after the photo according to Mc Lachlan et al.); 2 – *Hegneria leptodactyli* (after Leedale); 3 – *Euglenamorpha hegnerii* (after Leedale); 4 – *Eutreptia perty* (drawing made after the photo according to Davson i Walne); 5 – *Eutreptiella eupharygnea* (after Walne et al.); 6 – *Eutreptiella braarudii* (after Thronsdon).

wiciowego [5] dały podstawę do opublikowania pełnego opisu.

T. pomquetensis (Rys. 1) ma cztery wici wychodzące poza rezerwar. Dwie z nich sięgają długości komórki, zaś dwie są krótsze o połowę od niej. Komórki mają około 70–100 µm długości i 8–13 µm szerokości. Powierzchnia pelikuli pokryta jest drobnymi prążkami. Dość duży rezerwar zajmuje ok. 1/4 lub 1/3 długości komórki. Stigma położona jest w przedniej części komórki. Jądro duże, usytuowane centralnie, rozdziela dwa zgrupowania gwieździste ułożonych chloroplastów.

Tretreptia została znaleziona w wodach Oceanu Atlantyckiego u wschodnich wybrzeży Ameryki Północnej w Nowej Szkocji. Ma wąski zakres tolerancji temperatury, bowiem najlepiej rozwija się w temperaturze 0–7°C, jest więc gatunkiem zimnolubnym. Jest typowym fototrofem posiadającym 4 heterodynamiczne wici.

Zjawisko wielowiciowości jest znane wśród *Euglenophyceae* zarówno u przedstawicieli form bezbarwnych, osmotroficznych, np. *Hegneria leptodactyli* z 7 wiciami (Rys. 2) jak i fototroficznych np. *Euglenomorpha hegnierii* z trzema wiciami (Rys. 3) i *Eutreptia perty* (Rys. 4) z dwiema lokomotorycznymi wiciami [2]. Istnieje szczególnie duże podobieństwo do przedstawicieli rodzaju *Eutreptiella*, np. *E. eupharygnea* Moestrup & Norris (Rys. 5), z dwiema wiciami [6] i tak samo ułożonym chloroplastem jak u *Tretreptia*, oraz do *Eutreptiella braarudii* [4], u której obserwowano wcześniej pojedyncze okazy z czterema wiciami (Rys. 6). Autorzy jednak uznali, że występowanie w tym przypadku czterech wici jest jedynie przypadkowo występującą duplikacją.

Stała obecność 4 wici w komórce jest zjawiskiem unikalnym wśród euglenin autotroficznych, wolno żyjących.

Konrad WOŁOWSKI

LITERATURA

- [1] DAVSON N. S., WALNE P. L. 1991. Structural characterization of *Eutreptia pertyi* (*Euglenophyta*). I. General description. *Phycologia* 30(3): 287–302.
- [2] LEEDALE G. F. 1967. *Euglenoid Flagellates*. Prentice-Hall, Englewood Cliffs, New Jersey, ss. 242.
- [3] McLACHLAN J. L., SEQUEL M. R., FRITZ L. 1994. *Tretreptia pomquetensis* gen. et sp. nov. (*Euglenophyceae*). A quadriflagellate, phototrophic marine euglenoid. *J. Phycol.* 30(3): 538–544.
- [4] THRONDSSEN J. 1969. Flagellates of Norwegian Coastal Waters. *Nytt. Mag. Bot.* 16: 162–215.
- [5] TREIMER R. E., LEWANDOWSKI C., L. 1994. Ultrastruc-

ture of the basal apparatus and putative vestigial feeding apparatuses in a quadriflagellate euglenoid (*Euglenophyta*). *J. Phycol.* 30(1): 28–38.

- [6] WALNE P. L., MOESTRUP O., NORRIS O. R., ETTL H. 1986. Light and electron microscopical studies of *Eutreptiella eupharygnea* sp. nov. (*Euglenophyceae*) from Danish and American waters. *Phycologia* 25, (1): 109–126.

MUZEJA, ARCHIWALIA, ZBIORY MUSEUMS ARCHIVES, COLLECTIONS

„HISTORIA ILUSTRACJI BOTANICZNEJ” –
WYSTAWA W BIBLIOTECE JAGIELLOŃSKIEJ
(KRAKÓW, POLSKA,
22 CZERWCA – 15 LIPCA 1995)

„History of botanical illustration”, an exhibition at
the Jagiellonian Library
(Cracow, Poland, 22 June – 15 July 1995)

Jedną z najbardziej atrakcyjnych imprez towarzyszących 50. Zjazdowi Polskiego Towarzystwa Botanicznego, była wystawa ilustracji botanicznej w Bibliotece Jagiellońskiej, trwająca od 22 VI – 15 VII 1995. Wystawę zorganizował dyrektor Biblioteki Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Akademii Nauk dr hab. Andrzej Jankun, znawca i miłośnik dawnej książki, wspólnie z mgr Danutą Bromowicz z Biblioteki Jagiellońskiej. Wspaniałe, unikatowe dzieła botaniczne pochodziły przede wszystkim z Biblioteki Jagiellońskiej, jednej z najbogatszych w dawne druki przyrodnicze księżnic świata. Pojedyncze eksponaty wypożyczono z Biblioteki Instytutu Botaniki UJ i PAN, Biblioteki Głównej Akademii Rolniczej w Krakowie oraz Muzeum UJ.

Główną ideą organizatorów było pokazanie najdawniejszej ryciny, od czasów starożytnych do końca XVIII w. Historyczny przegląd wizerunków roślin rozpoczynał się od fotokopii reliefów ozdabiających ściany świątyni w Karnaku. Ten osobliwy „zielnik”, pochodzący z ok. 1500 r. p.n.e., był rejestrem roślin przywiezionych przez faraona Thotmesa III ze zwycięskiej wyprawy do Palestyny. Kultura starożytnego Egiptu zna wiele podobnych przedstawień roślin, które można traktować jako najwcześniejsze ilustracje botaniczne. Jednym z najpopularniejszych dzieł o roślinach starożytnego świata była *Materia Medica* greckiego lekarza Dioskuridesa (Dioscoridesa) (I w. p.n.e.), kopiowana i komentowana przez ponad tysiąc